



Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Michaela Kalců

Název práce: Tafonomie sídlištních pohřbů starší doby bronzové

Oponoval: Ing. Lenka Kovačiková, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE

Autorka ve své práci sledovala tafonomické změny a prostorovou distribuci disartikulovaných lidských kostí nalezených v sídlištních jámách a na základě svých pozorování se pokusila interpretovat jejich spojitost s pohřebními aktivitami. Předpokladem k naplnění cíle práce byl detailní popis vytipovaného osteologického materiálu z několika lokalit, který měla spolu s dokumentací k dispozici od své školitelky. Dalo se tudíž od počátku očekávat, že studium vybraných nálezů přinese zajímavá pozorování, což se potvrdilo. Zatímco popisu tafonomických změn na jednotlivých kostech byl ve výsledkové části věnován dostatek prostoru, poněkud opomenuté, dle mého názoru, zůstaly informace o prostorové distribuci těchto nálezů.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Předložená práce patří svým rozsahem spíše k těm objemnějším (95 stran vlastního textu) a je převážně popisného charakteru, což jistě vyžadovalo náročnější teoretickou přípravu. Větší prostor (28 stran) je věnován úvodu do tafonomie (kapitola 6), což hodnotím kladně, zejména s ohledem na snahu postihnout řadu dějů, které mohou kosterní pozůstatky modifikovat. Naopak se domnívám, že úvodní část rešerše, která se týká doby bronzové, by si zasloužila větší propracovanost, neboť v ní zůstala opomenuta klíčová a aktuální literatura vztahující se k tomuto období, především Jiráň (ed.) 2008, Milisauskas 2011 atd., což vedlo k některým zjednodušujícím sdělením (např. „zemědělství v době bronzové se nijak nelišilo od zemědělství v eneolitu“, str. 5). Navíc by této kapitole slušela alespoň základní periodizace doby bronzové, ať už přímo v textu nebo ve formě tabulky. V úvodu práce je konstatováno, že bude popsán pohřební ritus ve starší a mladší době bronzové, není ale objasněno, proč zůstane bez povšimnutí např. střední doba bronzová (absence osteologických nálezů v praktické části práce?). Ve výsledcích (i v kapitole 4 – zkoumaná oblast) byly vynechány informace o přítomnosti celých skeletů nebo jejich částí v jednotlivých objektech, popřípadě schématické znázornění zachycených nálezů či alespoň odkaz na tabulku 4, v níž je soupis anatomie. Diskuze na mě působí dojmem, že byla psána ve spěchu a postihuje jen některé aspekty výzkumu. Vlastní práce studentky setrvává trochu v pozadí, ve srovnání s literární částí, což je velká škoda, přitom bylo co „prodat“.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Diplomová práce je přehledně strukturována. Odkazy na literaturu jsou v souladu s platnými citačními standardy, jen občas se objevují drobné chyby (např. ve jméně - Šumberová; v citaci Zyková). Jazykové vyznění textu a jeho plynulost bohužel někdy oslabují části, které jsou nepřesně přeloženy z anglického originálu (např. „každý zářez by měl mít zjištělný anatomický účel“, str. 31), popřípadě nešťastné formulace („zvířecí kosti z prasete“, str. 9). Tabulky v přílohách jsou srozumitelné, škoda, že

na ně není odkázáno přímo v textu. Schémata ve výsledkové části jsou povedená, zvláště pak prezentované fotografie (jen na nich chybí pro lepší představu měřítko). Některé obrázky či grafy z příloh by se pěkně vyjímaly i přímo v řešeršní či výsledkové části. V souvislosti s přílohami by např. neškodila ukázka protokolu zachovalosti.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Téma práce je vhodně zvolené a originální. Potenciál osteologického materiálu ale nebyl beze zbytku využit, především diskuzní rovině. Například získané výsledky z vlastních lokalit nebyly porovnány se zjištěními z dalších lokalit (kapitola 5 – dosavadní výzkumy). Vyzdvihla bych záměr autorky a její školitelky posoudit nezávisle tafonomické změny na vybraných kostech, škoda, že není zmíněno, zda dospěly ke stejným závěrům. Diplomová práce působí dobrým a uceleným dojmem, přesto skýtá určité rezervy.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ

Pro autorku M. Kalců mám následující otázky:

1. Zaujala mě informace týkající se tmavých skvrn na kostech z objektu 63 v Chrášťanech, které vznikly v důsledku působení manganu. Obecně je obsah manganu v půdách nízký, byly tedy Chrášťany pedologicky nějak specifické (u objektu 257 a 212 už skvrny pozorovány nebyly)? Lze v případě objektu 63 spolehlivě vyloučit, že se např. nejednalo o známky hniloby, popřípadě jak?
2. Na lebce čtyř jedinců byly pozorovány *cut marks*. Jednalo se o ženy nebo muže, dospělé či nedospělé jedince? Z obecného pohledu, bylo (na sledovaných lokalitách) více zářezů na kostech mužů nebo žen?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku velmi dobře

Datum: 18.5.2015

Podpis: 

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

